

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, XXX г.
[...] (2021) XXX draft

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

**Критерии за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ
за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Настоящото съобщение дава насоки относно оценката на публичното финансиране на важни проекти от общоевропейски интерес (ВПОИ) съгласно правилата за държавна помощ.
2. ВПОИ могат да представляват много важен принос за устойчивия икономически растеж, заетостта и конкурентоспособността на промишлеността и икономиката в ЕС с оглед на техните положителни вторични последици за вътрешния пазар и обществото като цяло.
3. ВПОИ дават възможност за обединяване на знания, експертен опит, финансови ресурси и икономически субекти от ЕС в опит за справяне със значима пазарна неефективност или съществени системни слабости и обществени предизвикателства, към които не би могло да се подходи по друг начин. Те са предназначени да обединяват публичния и частния сектор за предприемането на широкомащабни проекти със значителни ползи за ЕС и неговите граждани.
4. ВПОИ могат да подкрепят всички политики и действия за постигане на общоевропейски цели, по-специално Европейския зелен пакт¹, стратегията в областта на цифровите технологии², новата промишлена стратегия за Европа³ и Next Generation EU⁴. ВПОИ могат също така да допринасят за устойчиво възстановяване след сериозни икономически сътресения, като тези, причинени от пандемията от COVID-19, и да подкрепят усилията за укрепване на социалната и икономическата устойчивост на ЕС.
5. Като се има предвид стратегията за малките и средните предприятия (МСП)⁵, е важно МСП да могат да участват във ВПОИ и да се възползват от тях. В своята оценка Комисията ще вземе предвид обстоятелствата, при които помощта, предмет на уведомление, е по-малко вероятно да наруши неоправдано конкуренцията, например поради своя размер.
6. Внедряването на ВПОИ често изисква значително участие на публичните органи, тъй като пазарът не би финансирал такива проекти

¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Европейският зелен пакт“ (СОМ(2019) 640 final, 11 декември 2019 г.).

² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“ (СОМ(2020) 67 final, 19 февруари 2020 г.).

³ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Нова промишлена стратегия за Европа“ (СОМ(2020) 102 final, 10 март 2020 г.).

⁴ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Часът на Европа: възстановяване и подготовка за следващото поколение“ (СОМ(2020) 456 final, 27 май 2020 г.).

⁵ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа“ (СОМ(2020) 103 final, 10 март 2020 г.).

при други условия. Когато публичното финансиране на такива проекти представлява държавна помощ, настоящото съобщение определя правилата, които се прилагат, за да се гарантира запазването на еднаквите условия на конкуренция в рамките на вътрешния пазар.

7. В член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС се предвижда, че помощите за насърчаване на изпълнението на важен проект от общоевропейски интерес могат да се считат за съвместими с вътрешния пазар. В съответствие с това настоящото съобщение представя насоки за критериите, които Комисията ще прилага за оценката на държавна помощ, предоставена за насърчаване изпълнението на ВПОИ. В него първо се определя обхватът, а след това се предоставя списък с критерии, които Комисията ще използва, за да прецени естеството и значението на ВПОИ за целите на прилагането на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС. След това се обяснява как Комисията ще оценява съвместимостта на публичното финансиране на ВПОИ с правилата за държавна помощ.
8. Настоящото съобщение не изключва възможността помощите за насърчаване на изпълнението на ВПОИ да могат също да бъдат приети за съвместими с вътрешния пазар въз основа на други разпоредби на ДФЕС, а именно член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, и техните правила за прилагане. Възможно е обаче тези разпоредби да не са изцяло съобразени със значението, особеностите и характеристиките на ВПОИ. За това може да са необходими специфични разпоредби за допустимост, съвместимост и процедурни разпоредби, както е посочено в настоящото съобщение.

2. ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

9. Комисията ще прилага принципите на настоящото съобщение по отношение на ВПОИ във всички сектори на икономическата дейност.
10. Настоящото съобщение не се прилага за:
 - а) Мерки, състоящи се от помощ за предприятия в затруднено положение, както са определени в насоките за оздравяване и реструктуриране⁶ или в последващи насоки, изменени или заменени, с изключение на предприятия, които не са били в затруднение към 31 декември 2019 г., но са станали предприятия в затруднение в периода от 1 януари 2020 г. и докато се прилага Временната рамка;
 - б) Мерки, състоящи се от помощ за предприятия, които са обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар;

⁶ Насоки за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение (ОВ С 249, 31.7.2014 г., стр. 1). Както е обяснено в точка 23 от тези насоки, предвид факта, че е застрашено самото му съществуване, едно предприятие в затруднение не може да се разглежда като подходящо средство за постигането на други публични цели на политиката, докато не бъде осигурена неговата жизнеспособност.

- в) Мерки за помощ, които сами по себе си, поради придружаващите ги условия или поради метода на тяхното финансиране, представляват неотделимо нарушение на законодателството на ЕС⁷, по-специално:
- i. Мерки за помощ, при които отпускането на помощ е обвързано със задължението седалището на бенефициера да се намира в съответната държава членка или основното му място на установяване да бъде в тази държава членка,
 - ii. Мерки за помощ, при които предоставянето на помощ е обвързано със задължението бенефициерът да използва национално произведени стоки и услуги,
 - iii. Мерки за помощ, които ограничават възможността бенефициерът да използва получените резултати от научноизследователска и развойна дейност и иновации в други държави членки.

3. КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

11. Когато определя дали даден проект попада в обхвата на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС, Комисията ще прилага критериите, посочени в раздели 3.1, 3.2 и 3.3.

3.1. Определение за проект

12. Предложението за помощ трябва да се отнася до отделен проект, който е ясно дефиниран по отношение на целите му, както и условията на изпълнението му, включително участниците в него и финансирането му⁸.
13. Комисията може също така да приеме за допустим „интегриран проект“, т.е. група отделни проекти, включени в обща структура, „пътна карта“ или програма, насочени към една и съща цел и основани на съгласуван системен подход. Отделните компоненти на интегрирания проект могат да се отнасят до отделни нива на веригата на доставка, но трябва да се допълват и да добавят значителна стойност в своя принос за постигането на европейска цел⁹.

3.2. Общоевропейски интерес

3.2.1. Общи кумулативни критерии

14. Проектът трябва да допринася по конкретен, ясен и установим начин за една или повече цели или стратегии на ЕС и трябва да има значително въздействие върху устойчивия растеж, като е насочен към справяне с обществени предизвикателства или създаване на стойност в целия ЕС.

⁷ Вж. например решение на Съда по дело C-156/98, *Германия/Комисия* [2000] ECLI:EU:C:2000:467, т. 78 и решение на Съда по дело C-333/07 *Régie Networks/Rhone Alpes Bourgogne* [2008] ECLI:EU:C:2008:764, т. 94—116.

⁸ Когато два или повече проекта за научноизследователска и развойна дейност не са ясно отделими един от друг и в частност когато нямат независеща една от друга вероятност за технологичен успех, те трябва да се разглеждат като един проект.

⁹ Отделен проект и интегриран проект се наричат по-долу „проект“.

15. Проектът трябва да представлява съществен принос към целите на ЕС, например като бъде от основно значение за Европейски зелен пакт¹⁰, стратегията в областта на цифровите технологии¹¹ и европейска стратегия за данните¹², новата промишлена стратегия за Европа¹³, Next Generation EU¹⁴, новото европейско научноизследователско пространство за научни изследвания и иновации¹⁵, новия план за действие на ЕС за кръгова икономика¹⁶ или целта на ЕС да стане неутрален по отношение на климата до 2050 г., наред с друго.
16. Трябва да се докаже, че проектът е замислен така, че да се преодолеят значителни пазарни или системни недостатъци, възпрепятстващи изпълнението на проекта в същата степен или по същия начин при липса на помощ, или обществени предизвикателства, които иначе не биха могли да бъдат преодоляни или отстранени.
17. Освен ако по-малък брой е оправдан от естеството на проекта¹⁷, проектът трябва да включва най-малко четири държави членки и ползите от него не трябва да се ограничават до финансиращите държави членки, а да обхващат голяма част от ЕС. Ползите от проекта трябва да бъдат ясно определени по конкретен и установим начин¹⁸.

¹⁰ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Европейският зелен пакт“ (COM(2019) 640 final, 11 декември 2019 г.).

¹¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“ (COM(2020) 67 final, 19 февруари 2020 г.).

¹² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Европейска стратегия за данните“ (COM(2020) 66 final, 19 февруари 2020 г.).

¹³ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Нова промишлена стратегия за Европа“ (COM(2020) 102 final, 10 март 2020 г.).

¹⁴ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Часът на Европа: възстановяване и подготовка за следващото поколение“ (COM(2020) 456 final, 27 май 2020 г.).

¹⁵ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Ново ЕНП за научни изследвания и иновации“ (COM(2020) 628 final, 30 септември 2020 г.).

¹⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Нов план за действие относно кръговата икономика. За по-чиста и по-конкурентоспособна Европа“ (COM/2020/98 final, 11 март 2020 г.).

¹⁷ По-малък брой държави членки могат да бъде оправдан, например ако проектът се отнася до взаимосвързани научноизследователски инфраструктури и проекти по TEN-T, които са от основно транснационално значение, тъй като са част от физически свързана трансгранична мрежа или са от съществено значение за подобряване на трансграничното управление на трафика или оперативната съвместимост.

¹⁸ Само фактът, че проектът се изпълнява от предприятия в различни държави или че научноизследователската инфраструктура впоследствие е използвана от предприятия, установени в различни държави членки, не е достатъчен за определянето му като ВПОИ. Съдът потвърди политиката на Комисията да приема, че даден проект може да бъде описан като проект от общоевропейски интерес по смисъла на член 107, параграф 3, буква б), когато той е част от транснационална европейска програма, подкрепена съвместно от няколко правителства на държави членки, или е резултат от съгласувани действия на няколко държави членки за борба с обща заплаха. Съединени дела C-62/87 и 72/87 *Exécutif régional wallon and SA Glaverbel / Комисия* [1988] ECLI:EU:C:1988:132, точка 22.

18. На всички държави членки трябва да се даде реална възможност да участват в нов проект. Освен ако това е обосновано от естеството на проекта, уведомяващите държави членки трябва да докажат, че всички държави членки са били информирани за евентуалното възникване на проекта, включително чрез контакти, сътрудничество, срещи или прояви за намиране на партньори, и че са получили подходяща възможност за участие.
19. Ползите от проекта не трябва да се ограничават до съответните предприятия или отрасъл, а трябва да имат по-широко значение и приложение за икономиката или обществото на ЕС чрез положителни вторични последици (като например да имат системен ефект на множество равнища от веригата за създаване на стойност или за разположените нагоре или надолу по веригата пазари, или да имат алтернативни употреби в други отрасли или преминаване към друг вид транспорт), ясно определени по конкретен и установим начин.
20. Проектът трябва да включва значително съфинансиране от бенефициера.
21. Проектът трябва да спазва принципът за „ненанасяне на значителни вреди“ и да гарантира постепенното премахване на вредните за околната среда субсидии, както се припомня в Европейския зелен пакт¹⁹.

3.2.2. *Общи положителни показатели*

22. В допълнение към основните кумулативни критерии в раздел 3.2.1 Комисията ще възприеме по-благоприятен подход, когато:
 - а) В изготвянето на проекта участват Комисията или правният субект, на който Комисията е делегирала своите правомощия, като например Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд;
 - б) В подбора на проекта участват Комисията или правният субект, на който Комисията е делегирала своите правомощия, при условие че този субект действа за тази цел като изпълнителна структура;
 - в) В управленската структура на проекта участват Комисията — или правният субект, на когото Комисията е делегирала своите правомощия — и участващите държави членки;
 - г) Проектът включва важни съвместни взаимодействия по отношение на броя на партньорите, участието на организации от различни сектори или участието на предприятия с различна големина, и по-специално сътрудничеството между големи предприятия и малки и средни предприятия в различни държави членки;
 - д) Проектът включва съфинансиране от фонд на ЕС²⁰ при пряко, непряко или споделено управление;

¹⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Европейският зелен пакт“ (COM(2019) 640 final, 11 декември 2019 г.).

²⁰ Финансиране от ЕС, управлявано централно от институциите, агенциите, съвместни предприятия или други органи на ЕС, което не е пряко или косвено под контрола на държавата членка, не представлява държавна помощ. Държавна помощ може да се натрупва с финансиране от фонд „п“ на ЕС, при условие че е изпълнено условието по точка 36.

е) Проектът взема предвид Регламента за таксономията²¹.

3.2.3. Специфични критерии

23. Проектите за научни изследвания, развитие и иновации (НИРДИ) трябва да имат значителен иновационен характер или да представляват важна добавена стойност по отношение на НИРДИ с оглед на съвременните постижения в съответния сектор.
24. Проектите, включващи начално промишлено внедряване, трябва да дават възможност за разработването на нов продукт или услуга със значително научноизследователско или иновационно съдържание и/или за внедряването на принципно иновационен производствен процес. Обичайното модернизиране без иновационно измерение на съществуващи съоръжения и разработването на нови версии на съществуващи продукти не се определят като начално промишлено внедряване.
25. За целите на настоящото съобщение „начално промишлено внедряване“ означава увеличаване на мащаба на пилотните съоръжения, на демонстрационните съоръжения или на първите по рода си оборудване и съоръжения. То обхваща етапите след пилотния етап, включително етапа на изпитване, но не масовото производство и търговските дейности²². Дейностите по началното промишлено внедряване могат да бъдат финансирани с държавна помощ, доколкото началното промишлено внедряване е следствие от дейност в областта на НИРДИ и самото то съдържа много важен компонент на НИРДИ, представляващ неразделен и необходим елемент на успешното изпълнение на проекта. Началното промишлено внедряване не трябва да се извършва от организационната единица, извършила дейността в областта на НИРДИ, доколкото същата единица придобива правото да използва резултатите от предхождащата дейност в областта на НИРДИ и дейността в областта на НИРДИ и първото промишлено внедряване са обхванати от проекта.
26. Проектите в областта на околната среда, енергетиката, транспорта, здравеопазването или цифровите технологии, доколкото не са обхванати от точки 23 и 24, трябва да бъдат от голямо значение за стратегиите на ЕС в областта на околната среда, климата, енергетиката (включително сигурността на енергийните доставки), транспорта, здравеопазването или цифровите технологии или да допринасят значително за вътрешния пазар, включително, но не само, за тези конкретни сектори.

3.3. Значимост на проекта

27. За да бъде определен като ВПОИ, даден проект трябва да бъде значим в количествено или в качествено отношение. Той следва да бъде особено голям по размер или обхват и/или да предполага значително равнище на риск в технологично или финансово отношение.

²¹ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

²² От понятието „търговски дейности“ се изключват ограничените нетипични продажби, свързани с етапа на изпитване, включително продажби на мостри, обратна връзка или сертификационни продажби.

4. КРИТЕРИИ ЗА СЪВМЕСТИМОСТ

28. Когато оценява съвместимостта с вътрешния пазар на помощ за насърчаване изпълнението на ВПОИ въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС, Комисията взема предвид критериите²³, посочени в точки 4.1, 4.2 и 4.3.
29. Комисията извършва сравнителен тест на помощта, за да оцени дали очакваните положителни ефекти надвишават евентуалните отрицателни ефекти.
30. Предвид естеството на проекта Комисията може да приеме, че наличието на значима пазарна неефективност или съществени системни слабости и обществени предизвикателства, както и приносът за общ европейски интерес се предполагат за отделните компоненти на един интегриран проект, когато проектът отговаря на критериите за допустимост, посочени в раздел 3 по-горе.

4.1. Необходимост и пропорционалност на помощта

31. Помощта не трябва да субсидира разходите за проект, които едно предприятие така или иначе би поело, и не трябва да компенсира обичайните бизнес рискове от стопанска дейност. Без помощта осъществяването на проекта следва да бъде невъзможно или да бъде в по-малък мащаб или обхват, или по друг начин, който значително би ограничил очакваните ползи от него²⁴. Помощта ще се смята за пропорционална само ако същият резултат не би могъл да бъде постигнат с по-малко помощ.
32. Държавата членка предоставя на Комисията съответна информация относно подпомогнатия проект, както и подробно описание на съпоставителния сценарий, който отговаря на ситуация, при която не се отпуска помощ от държава членка. Съпоставителният сценарий може да се състои в липса на алтернативен проект или в алтернативен проект, разглеждан от бенефициера в неговия вътрешен процес на вземане на решение, и може да се отнася до алтернативен проект, който се осъществява изцяло или частично извън ЕС. За да се докаже достоверността на представения от бенефициера съпоставителен сценарий, уведомяващата държава членка се приканва да представи съответните вътрешни документи на бенефициера, като например презентации на съвета, анализи, доклади и проучвания, в които се обсъждат такива алтернативни проекти.
33. При липса на алтернативен проект Комисията проверява дали размерът на помощта не надвишава необходимия минимум за осигуряване на

²³ Според Съда Комисията разполага със свобода на преценка по отношение на оценката на съвместимостта на ВПОИ. Съединени дела C-62/87 и 72/87 *Exécutif régional wallon and SA Glaverbel / Комисия* [1988] ECLI:EU:C:1988:132, точка 21.

²⁴ Заявлението за помощ трябва да предхожда започването на работа, което означава започване на строителни работи по инвестицията или поемане на първия твърд ангажимент за поръчка на оборудване или други ангажименти, които правят инвестицията необратима, независимо от хронологичния им ред. Закупуването на земя и подготвителните работи, като например получаване на разрешителни и провеждане на предварителни проучвания за осъществимост, не се считат за започване на работите.

достатъчна рентабилност на подпомогнатия проект, например като прави възможно постигането на вътрешна норма на възвръщаемост, съответстваща на стандартния или минималния процент на възвръщаемост за сектора или предприятието. За тази цел могат също да се използват стандартната норма на възвръщаемост, която се изисква от бенефициера в други инвестиционни проекти от подобно естество, цената на неговия общ капитал или обичайната норма на възвръщаемост в съответния отрасъл. Трябва да се отчетат всички съответни очаквани разходи и ползи в целия жизнен цикъл на проекта.

34. Максималният размер на помощта ще се определя във връзка с установения ликвиден дисбаланс спрямо допустимите разходи. Ако е обосновано от анализа на ликвидния дисбаланс, интензитетът на помощта може да покрие всички допустими разходи. Ликвидният дисбаланс се отнася до разликата между положителните и отрицателните парични потоци през жизнения цикъл на инвестицията, сконтирани до настоящата им стойност въз основа на съответен сконтов коефициент, отчитащ необходимата за бенефициера норма на възвръщаемост, за да осъществи проекта, а именно с оглед на съответните рискове. Допустимите разходи са определени в приложението²⁵.
35. Когато е показано, например чрез вътрешни документи на дружеството, че бенефициерът на помощта е изправен пред ясен избор между осъществяването на подпомаган проект или на алтернативен проект без помощ, Комисията сравнява очакваната нетна настояща стойност на инвестицията в подпомогания проект и в съпоставителния проект, като се отчитат вероятностите от настъпването на различните сценарии за стопанска дейност.
36. Държавната помощ за насърчаване на изпълнението на ВПОИ може да се натрупва с финансиране от ЕС или друга държавна помощ, при условие че общият размер на публичното финансиране, предоставено във връзка със същите допустими разходи, не надвишава най-благоприятния процент на финансиране, определен в приложимите правила на правото на ЕС.
37. Като допълнителна предпазна мярка, за да се гарантира, че държавната помощ остава пропорционална и ограничена до необходимото, Комисията може да поиска от уведомяващата държава членка да приложи механизъм за възвръщане на предоставени средства. Механизмът за възвръщане на предоставени средства следва да гарантира балансирано разпределение на печалбите, когато проектът е по-рентабилен от прогнозираното в анализа на ликвидния дисбаланс. Този механизъм следва да бъде разработен по такъв начин, че да се запазят стимулите за бенефициерите да увеличат максимално своите инвестиции и да постигнат добро изпълнение на проекта. Държавите членки не са възпрепятствани да прилагат допълнителни или по-строги механизми за възвръщане на предоставени средства.

²⁵

В случай на интегриран проект допустимите разходи трябва да бъдат отчетени на равнището на всеки отделен проект.

38. В своя анализ Комисията взема предвид следните елементи:
- а) Посочване на желаната промяна: промяната в поведението, която се очаква като резултат от държавната помощ, т.е. дали тя води до нов проект или до увеличението на размера, обхвата или скоростта на даден проект, трябва да бъде ясно посочена от държавата членка. Промяната в поведението следва да се установи чрез сравнение на очаквания резултат и равнището на предвидената дейност със и без помощ. Разликата между двата сценария показва въздействието на мярката за помощ и нейния стимулиращ ефект;
 - б) Равнище на рентабилност: вероятността помощта да има стимулиращ ефект е по-голяма, когато макар проектът сам по себе си да не е достатъчно рентабилен, за да бъде осъществен от частно предприятие, той би генерирал съществени ползи за обществото.
39. За да се преодолеят действителните или потенциалните преки или косвени нарушения на международната търговия, Комисията може да вземе предвид факта, че конкуренти извън рамките на ЕС (през последните три години) пряко или непряко са получили или ще получат помощ с еквивалентен интензитет за сходни проекти. Въпреки това, ако има вероятност нарушаването на международната търговия да настъпи след повече от три години, предвид особения характер на конкретния сектор, референтният период може да бъде съответно удължен. Когато това е въобще възможно, засегнатата държава членка следва да предостави на Комисията достатъчно информация, която ще ѝ позволи да оцени ситуацията, особено по отношение на необходимостта да се отчете конкурентното предимство на конкурент от трета страна. Ако Комисията не разполага с доказателства относно предоставената или предлаганата помощ, тя може да основе решението си също така на косвени доказателства. Комисията може също да предприеме подходящи действия за справяне с нарушенията на конкуренцията, произтичащи от субсидии, получени извън ЕС.
40. Когато събира доказателства, Комисията може да използва своите разследващи правомощия²⁶.
41. Изборът на инструмента за помощ трябва да се извърши с оглед на пазарната неефективност или други значителни системни слабости, които трябва да бъдат преодоляни. Например, когато основният проблем е свързан с липсата на достъп до финансиране, държавите членки по принцип трябва да прибегнат до помощ под формата на подкрепа на ликвидността, като например заем или гаранция²⁷. Когато е необходимо също така на предприятието да се осигури определена степен на споделяне на риска, по принцип предпочетеният инструмент за помощ

²⁶ Вж. член 1, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 734/2013 на Съвета от 22 юли 2013 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 659/1999 за установяване на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за ЕО (ОВ L 204, 31.7.2013 г., стр. 15).

²⁷ Помощта под формата на гаранции трябва да бъде ограничена във времето, а помощта под формата на заеми трябва да бъде обвързана със срокове на погасяване.

следва да бъде възстановяем аванс. Възстановяемите инструменти за помощ по принцип се разглеждат като положителен показател.

- 42. Комисията ще разглежда в по-благоприятна светлина проекти, които включват много съществен принос на самите бенефициери или съществен принос на независими частни инвеститори. Приносът с материални и нематериални активи, както и приносът с терени трябва се отчитат по пазарна цена.
- 43. Изборът на бенефициери чрез състезателна, прозрачна и недискриминационна процедура се счита за положителен показател.

4.2. Предотвратяване на излишното нарушаване на конкуренцията и сравнителен тест

- 44. Държавата членка следва да предостави доказателства, че предложената мярка за помощ представлява съответният инструмент на политиката по отношение на целта на проекта. Мярката за помощ няма да се счита за подходяща, ако с други инструменти на политиката или с други видове инструменти за помощ, нарушаващи конкуренцията в по-малка степен, е възможно да бъде постигнат същият резултат.
- 45. За да бъде съвместима мярката за помощ, нейните отрицателни ефекти, изразяващи се в нарушение на конкуренцията и въздействие върху търговията между държавите членки, трябва да бъдат ограничени и по-малки от положителните ефекти, изразяващи се в принос за целта от общоевропейски интерес.
- 46. Когато оценява отрицателните ефекти на мярката за помощ, Комисията съсредоточава анализа си върху предвидимото въздействие, което помощта може да окаже върху конкуренцията между предприятията в засегнатите продуктови пазари, включително на пазарите нагоре или надолу по веригата, както и върху риска от свръхкапацитет.
- 47. Комисията оценява риска от блокиране и господстващо положение на пазара, по-специално когато няма разпространение на резултатите от научноизследователската дейност или то е ограничено. Проектите, включващи изграждането на инфраструктура²⁸, трябва да отговарят на принципите на открит и недискриминационен достъп до инфраструктурата и недискриминационна ценова политика и експлоатация на мрежата, включително принципите, установени в правото на ЕС²⁹.
- 48. Комисията оценява потенциалните отрицателни ефекти върху търговията, включително риска от надпревара между държавите членки по отношение на субсидиите, която може да възникне, по-специално по отношение на избора на местоположение.
- 49. В своята оценка на потенциалните отрицателни ефекти върху търговията Комисията ще разгледа дали помощта зависи от

²⁸ За да се избегнат всякакви съмнения, пилотните линии не се считат за инфраструктури.

²⁹ Когато проектът включва енергийна инфраструктура, той подлежи на регулация на тарифите и достъпа, както и на изискванията за отделяне, когато се изисква съгласно законодателството за вътрешния пазар.

преместването на производствена дейност или друга дейност на бенефициера от друга държава в рамките на ЕИП на територията на държавата членка, която предоставя помощта. Това условие изглежда е вредно за вътрешния пазар, независимо от броя на действително загубените работни места при първоначалното установяване на бенефициера в ЕИП.

4.3. Прозрачност

50. Държавите членки трябва да гарантират публикуването на следната информация в модула на Комисията за прозрачност или на всеобхватен уебсайт за държавната помощ на национално или регионално равнище:
- а) Пълния текст на решението за отпускане на индивидуална помощ, както и на разпоредбите за неговото прилагане или връзка към него,
 - б) Наименованието на органа или органите, предоставящи помощта;
 - в) Името и идентификатора на всеки бенефициер, с изключение на търговските тайни и друга поверителна информация в надлежно обосновани случаи и при съгласие от страна на Комисията в съответствие със Съобщението на Комисията относно професионалната тайна при решенията за държавна помощ³⁰;
 - г) Инструмента за помощ³¹, елемента на помощ и, когато е различен, номиналният размер на помощта, изразен като пълния размер в национална валута, предоставен на всеки бенефициер;
 - д) Датата на предоставяне и датата на публикуване;
 - е) Вида на предприятието (малко или средно предприятие/голямо предприятие);
 - ж) Региона, в който се намира бенефициерът (по ниво II от NUTS или по-ниско ниво);
 - з) Основния икономически сектор, в който бенефициерът осъществява своите дейности (на ниво група по NACE);
 - и) Целта на помощта.
51. Изискването за публикуване на информация се прилага по отношение на индивидуални помощи, надвишаващи 500 000 EUR. Тази информация трябва да се публикува, след като бъде взето решението за отпускане на помощта, да се съхранява в продължение на най-малко 10 години и да бъде достъпна за широката общественост без ограничения³².

³⁰ С(2003) 4582 (ОВ С 297, 9.12.2003 г., стр. 6)).

³¹ Безвъзмездни средства/лихвена субсидия; Заем/подлежащи на възстановяване аванси/помощ, която подлежи на възстановяване; Гаранция; Данъчно предимство или освобождаване от данъци; Рисково финансиране; Друго (уточнете). Ако помощта е отпусната посредством няколко инструмента за помощ, размерът на помощта трябва да се посочи по инструменти.

³² Тази информация трябва да се публикува в срок от 6 месеца от датата на предоставяне на помощта. В случай на неправомерна помощ от държавите членки ще се изисква да осигурят публикуването на тази информация ex post в срок от 6 месеца от датата на решението на Комисията. Информацията трябва да бъде във формат, който позволява данните да бъдат

5. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

5.1. Задължение за уведомяване

- 52. Съгласно член 108, параграф 3 отДФЕС държавите членки трябва да уведомят Комисията предварително за всякакви планове да предоставят или изменят държавна помощ, включително помощ за ВПОИ.
- 53. Държавите членки, участващи в един и същ ВПОИ, се приканват, когато е възможно, да предоставят на Комисията общо уведомление, включващо съвместен текст, в който се описва ВПОИ и се доказва неговата допустимост.

5.2. Последваща оценка и докладване

- 54. Изпълнението на проекта трябва да подлежи на редовно докладване. Когато е уместно, Комисията може да поиска извършването на последваща оценка.

5.3. Прилагане

- 55. Настоящото съобщение се прилага от 1 януари 2022 г.
- 56. Комисията прилага принципите, установени в настоящото съобщение, по отношение на всички проекти за помощ, за които е постъпило уведомление и за които тя трябва да вземе решение след неговото влизане в сила, дори в случаите, в които за проектите е постъпило уведомление преди тази дата.
- 57. В съответствие с известието относно определянето на приложимите правила при оценка на неправомерно предоставена държавна помощ³³, в случай на помощ, за която не е постъпило уведомление, Комисията прилага настоящото съобщение, ако помощта е предоставена след неговото влизане в сила, а във всички останали случаи — приложимата уредба, която е била в сила към датата на предоставяне на помощта.

³³ търсени, извлечани и лесно публикувани в интернет, например във формат CSV или XML.
Известие на Комисията за определяне на приложимите правила при оценка на незаконосъобразната държавна помощ (ОВ С 119, 22.5.2002 г., стр. 22).

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, XXX г.
[...] (2021) XXX draft

ANNEX 1

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

**Критерии за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ
за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес**

ПРИЛОЖЕНИЕ

ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

- а) Проучвания за осъществимост, включително подготвителни технически проучвания, и разходите за получаване на разрешенията, необходими за реализацията на проекта.
- б) Разходи за инструменти и оборудване (включително инсталации и превозни средства), доколкото те се използват за проекта и за периода, през който се използват за него. Ако въпросните инструменти и оборудване не се използват за проекта през целия им експлоатационен срок, за допустими разходи се считат само амортизационните отчисления за срока на проекта, изчислени въз основа на добрата счетоводна практика.
- в) Разходи за придобиване (или строителство) на сгради, инфраструктура и земя, доколкото те се използват за проекта и за периода, през който се използват за него. Когато тези разходи се определят според търговската трансферна стойност или реално извършените капиталови разходи, вместо според амортизационните отчисления, остатъчната стойност на земята, сградите или инфраструктурата следва да бъде приспадната от ликвидния дисбаланс *ex ante* или *ex post*.
- г) Разходи за други материали, консумативи и подобни продукти, необходими за проекта.
- д) Разходи за получаване, валидиране и защита на патенти и други нематериални активи. Разходи за научноизследователска дейност по договор, знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници на принципа на сделка между несвързани лица, както и разходи за консултантски и еквивалентни на тях услуги, използвани изключително за проекта.
- е) Разходи за персонал и административни разходи (включително постоянни разходи), направени пряко за дейности в областта на НИРДИ, включително дейностите в областта на НИРДИ, свързани с началното промишлено внедряване, или в случай на инфраструктурен проект — направени при построяването на инфраструктурата.
- ж) В случай на помощ за проект за начално промишлено внедряване капиталовите и експлоатационните разходи до степента и за периода, използвани за проекта, доколкото промишленото внедряване е следствие от дейност в областта на НИРДИ и самото то съдържа много важен компонент на НИРДИ, представляващ неразделен и необходим елемент на успешното изпълнение на проекта. Експлоатационните разходи трябва да са свързани с такъв компонент на проекта.
- з) Други разходи могат да бъдат приети, ако са основателни и неразривно свързани с осъществяването на проекта, с изключение на експлоатационните разходи, които не са обхванати от буква ж).